

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in upravitelstvo je v Ljubljani, Gradjske šte. 17/1. — Dopolni se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem uradu v Ljubljani 11.953. — Štev. telefona 552. — Naročnina za ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—, za inozemstvo D 90.—. — Plača in tožl se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 27. aprila 1922.

ŠTEV. 50.

List stane od 1. marca 1922:

celeletno Din. 75.—, t. j. (K 300.—);
polletno Din. 37.50, t. j. (K 150.—);
četrtletno Din. 18.75, t. j. (K 75.—);
mesečno Din. 6.25, t. j. (K 25.—).

VABILO

na

tretji redni občni zbor Zveze gremijev in trgovskih zadrug za Slovenijo v Ljubljani, ki se vrši

v soboto, dne 29. apr. t. l. ob 1/2 4. uri v sejni dvorani posojilnice v Celju

s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav načelnika Zveze in otvoritev občnega zbora.
2. Poročilo tajništva o delovanju Zveze v drugem poslov. letu.
3. Poročilo blagajnika o zaključku za leto 1921 in o proračunu za l. 1922.
4. Poročilo pregledovalcev računov.
5. Sklepanje o predlogih v zmislu § 12, točke 4 zveznih pravil.
6. Slučajnosti.

Udeležba na občnem zboru je dovoljena samo delegatom gremijev in zadrug, ki so včlanjeni pri Zvezi, v zmislu določb čl. 10, zveznih pravil.

Zveza pozivlja vse gremije in zadruge, da se po svojih delegatih polnoštevilno udeležijo občnega zbora.

V Ljubljani, dne 13. aprila 1922.

Zveza trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo, Ljubljana.

VABILO

na

tretji vseslovenski trgovski shod, ki se vrši

v nedeljo, dne 30. aprila t. l. ob pol 9. uri zjutraj

v veliki dvorani Narodnega doma v Celju.

Dnevni red:

1. Problem sanacije valute. Poroča ravnatelj zadrugne zveze Janko Lesničar.
2. Aktualna prometna vprašanja. Poroča I. Mohorič.
3. Organizacija trgovskih zvez. — Poroča ravnatelj Franc Marinšek.
4. Slučajnosti.

Udeležba trgovskega shoda je dolžnost vsega organiziranega trgovstva v Sloveniji, da si začetni program delavnosti za tekoče leto in precizira svoje stališče v vseh javnih in gospodarskih vprašanjih. Udeležbo je prijaviti pripravljalnemu odboru trgovskega gremija v Celju, ki bo skrbel za prenočišča zunanjih udeležencev.

V Ljubljani, dne 13. aprila 1922.

Zveza trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo, Ljubljana.

Naši zastopniki v inozemstvu.

Pri razmotrivanju gospodarske krize, v kateri se nahaja naša država, se čestokrat povdarja, da je eden izmed najvažnejših vzrokov sedanje mizerije, pomanjkanje kredita, pomanjkanje avtoritete naše države v inozemstvu. Za razvoj vsakega, tudi še tako popolnega gospodarstva, je njegovo razmerje k sosedom najvažnejšega pomena, kajti ne najdemo zlahka gospodarstva, ki bi moglo črpati vse življenjske potrebe iz domačih virov. Vsako gospodarstvo je primorano, da uvaža te ali druge dobrine iz sosednega gospodarstva, vsaka država je v tem oziru več ali manj odvisna od sosednih držav. — Zbog tega igra ugled, katerega uživa država v inozemstvu najvažnejšo vlogo, in je za vsako državo vprašanje, kako sodijo o njej sosedni, eminentnega pomena. Upravičeno se tedaj trdi, da je iskati vzrok našega težkega gospodarskega položaja ne v zadnji vrsti, v skepticizmu, s katerim gleda inozemstvo na našo državo. Toda kaj smo mi v tem oziru napravili, da se ojači naš kredit, povzdigne naš ugled v inozemstvu. Ali se je pri nas že storilo kak, še tudi najmanjši korak, da se odstranijo dejstva, na katerih sloni pesimizem inozemstva napram naši državi? Zalibog si moramo priznati, da nismo v tem oziru storili niti pičice! Ministrstvo zunanjih del je pri nas le instanca za podelitev različnih sinekur med benjaminčke in nam z dneva v dan dokazuje, da ni doraslo važnim gospodarskim in političnim nalogam, katere bi moralo izvrševati. V teh težkih časih bi bila sveta dolžnost tega ministrstva, da čuva potom svojih zastopnikov ugled naše države v inozemstvu, da ji pridobi kredit, kateri ji faktično pristaja. Toda zdi se, da ravna naše ministrstvo zunanjih del ravno nasprotno, na mesto, da bi skušalo ojačiti kredit naše države, ga še bolj izpodkopava! Do tega prepričanja pride vsak, kdor je slišal o škandalih na naših zunanjih zastopstvih, do tega prepričanja mora priti vsak, kdor je primoran, da išče pomoči pri naših zastopstvih v inozemstvu.

Te dni smo morali zopet ugotoviti dejstvo, ki kriči po radikalni remeduri pri našem ministrstvu zunanjih del. Remedura je neobhodno potrebna in nujna, ker so v nevarnosti vitalni gospodarski in politični interesi naše države. Neki ljubljanski urad je pred dnevi vposlal vlogo na generalni konzulat kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Rim. — Ker ima tukajšnji urad, rekli bi smolo, da ima večkrat posla z našimi zastopniki v inozemstvu, se je njih navadam že priučil ter napravil vlogo v cirilici. Res je dobil rešitev svoje vloge že čez par dni nazaj, toda rešitev ni pisana niti v srbsčini, niti v hrvaščini, niti v slovenščini. Naš generalni konzul v Rimu je na vlogo tukajšnjega urada, pisano v srbskem jeziku odgovoril v italijanščini! — Nismo našli izraza, da bi zamogli dati duška čustvu studa in ogorčenja, ki nas je obhajalo, ko smo videli predmetni dokument. Sprva nismo hoteli verjeti, da gre tu za originalen dokument. Toda pogledali smo čelo

dokumenta, kjer je polni naslov našega generalnega konzulata v Rimu, potem sledi naslov tukajšnjega urada, tudi prestavljen v italijanščino in naslovljen »a Lubiana«, in na koncu dokumenta je italijanska štampiljka ter podpis: »Il console generale — Carlo Scotti«. Dokument je bil originalen, in ni bilo na njem niti pičice, ki bi mogla opravičiti naš sum, da gre tu za kako potvorbo ali mogoče le prevod. Slo se nam je samo še za to, da izvemo, čegav je podpis na dokumentu, kdo je Carlo Scotti? Ni trajalo dolgo in tudi to smo izvedeli: Naš generalni konzul je Italijan Carlo Scotti, advokat v Rimu!! Ali ni to vrhunec poniževanja, ali ni to sramota najnižje vrste! Naše najvažnejše gospodarske interese zaupamo našim najhujšim nasprotnikom. Ali so merodajni gospodje v našem ministrstvu zunanjih del res tako omejeni, da se ne zavedajo tega, kar delajo. Za taka dejanja ni nobenih izgovorov, nobenih opravičil. Reklo se bo mogoče, da je to le počastni konzul, toda to ne drži. Niti nadpis, niti podpis na dokumentu ne kaže tega. Tudi bi bilo smešno, da bi imela danes naša država v Rimu na tem za res v vsakem oziru tako važnem mestu počastnega konzula, ko ima že vsaka najmanjša država po vseh važnejših mestih lastne, poklicne konzule. Mogoče je imela prej kraljevina Srbija v Rimu samo počastnega konzula, toda danes bi bilo to jedva li mogoče. Sicer je pa za nas merodajen napis in podpis, ki izrecno pravi »generalni konzul«, in to bo merodajno za vsakega, ki dobi tak spis v roke.

Ali je potem čuda, da avtoriteta naše države peša, da nimamo v inozemstvu niti najmanjšega kredita? S kakšnim zaupanjem naj bi se obrčalo naše trgovstvo na naša zunanja zastopništva, ako so ta v rokah naših nasprotnikov? V državi se propagira bojkot italijanskemu blagu, stavi se na pranger ubogo branjevko, ki je nakupila zabojček oranž italijanskega izvora, žigosa se postopanje trgovca, ki se je upal skleniti kako kupčijo s tržaškim trgovcem, vlada pa imenuje kot zastopnike naših gospodarskih interesov v Italiji — najpristnejše Italijane! Ali se pri tem ne zdi človeku, da je vse to, kar se čita o Rapallu, o Genovi, le bridka komedija? V Italiji je nešteto naših bratov izročeni milosti in nemilosti fašistov, ki jih pretepajo in ubijajo kakor živino, ki ropajo, ki požigajo slovenske domove, a ni človeka, ki bi zanje samo s prstom mignil. Kdo naj bi si tudi upal pomagati ubogi raji? Ali naj se obrnejo za pomoč do jugoslovanskega zastopnika, generalnega konzula kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Rimu? Sedaj si pač lahko tudi tolmačimo oni odgovor min. predsednika Pašića na interpelacijo v skupščini glede požigov na Primorskem. G. Pašić je tedaj odgovoril, da mu ni o dogodkih na Primorskem ofielno ničesar znano. Ako čaka g. ministrski predsednik, da mu bo o tem referiral naš generalni konzul Carlo Scotti, tedaj bo pač še lahko čakal. (No, mogoče bi bil naš konzul v Trstu v tem oziru vestnejši!)

Koliko časa se že bavijo pri nas s problemom redukcije uradništva.

Postavilo se je na cesto že dokaj marljivih, lojalnih državljanov. Zakon je trd in neizprosno, ukloniti se mu mora vsak brez ugovora. Toda slehernemu človeku se mora gabit ako vidi, da se odvzame kruh poštnim uradnikom, med tem ko sedijo na najmastnejših mestih tuji državljani.

Slučaj našega generalnega konzula v Rimu bo nova cvetka v albumu naše diplomacije!

Pozivamo vse narodne poslance, da zastavijo ves svoj upliv v to, da se razmere na našem generalnem konzulatu v Rimu razčistijo. Naši vitalni narodni in gospodarski interesi zahtevajo, da so naša zastopništva v inozemstvu, a osobito v Italiji v rokah strokovnjakov kremenitega značaja, ki uživajo polno zaupanje, ne pa tujih državljanov, a najmanj naših najhujših narodnih nasprotnikov! —

Josip Drofenik, narodni poslanec:

O koncentraciji.

Gospod dr. Vekoslav Kukovec, minister n. r. in narodni poslanec je odgovoril pod gornjim naslovom na moj tozadevni članek v Slov. Narodu. Odgovor g. ministra n. r. pripisuje mojemu članku povsem druge, meni povsem tuje tendence in razloge. Kakor sem dosti jasno naglasil, in ker je tudi g. poslancu dr. Kukovecu prav dobro znano iz opetovanega razgovora, je moje stremljenje po možnosti likvidirati to strupeno strankarsko razcepljenost in postaviti vsaj našo slovensko politiko v dostojne forme in na gospodarsko politično osnovnico. Ako sem njega izvajanja prav razbral, tudi on to želi, torej mi je tembolj nerazumljiva njegova odkrita jeza. Z mojim člankom nisem imel namena napasti osebno g. ministra, kakor tudi ne demokrasko stranko. Moj namen je le bil, kakor sem to odkrito napisal, otvoriti diskusijo tudi od naše strani gospodarsko politični koncentraciji slovenske politike. Rešitev tega problema je tudi po mojem skromnem mnenju neobhodno in nujno potrebna, ako nočemo, da bo slovenska parlamentarna delegacija i v bodoče iztrosila svoje sile v medsebojnem bratomornem boju in s tem upropaščala naše že itak zrahljano gospodarstvo. Poslanec g. dr. Kukovec mi očita v svojem članku neinformiranost in nedelavnost ter zahteva, da bi moral zasledovati vse njegove vsakodnevne shode in njih resolucije. Očita mi nekako ignorantstvo. Res je, da je meni kot poslancu, ki je stalno vprežen v parlamentarnem delu, povsem nemože vsak korak slediti g. ministru Kukovecu, ker se smatram kot član raznih parlamentarnih odsekov in odborov vezan v prvem redu sodelovati v zakonodajnem delu, pri vsem tem pa sem in vestno sledim političnemu gibanju v Sloveniji. Ravno g. dr. Kukovecu so moje tozadevne misli in gledišče dobro poznate in je torej napad od njegove strani popolnoma neopravičen in nelojalen.

Višek predbacvanj je pa nagromadil v neopravičeni jezi na mojo osebo (kar bi njegovi resnosti ne mogel nikdar pripisovati!), da bi bil baje jaz povzročitelj znanega trgov-

skega shoda v Ljubljani, da sem stal s sklicatelji v zvezi, in končno, kar naredi stvar smešno, da sem istega organiziral kot protidemokratsko demonstracijo in da nosim jaz odgovornost za neko meni popolnoma nezna- no izjavo »gremija celjskih trgovcev«. Konečno me stori odgovornega tudi za ustanovitev takozvane »gospodarske stranke«.

Te vse citate v Slov. Narodu bi ignoriral, ako bi ne prišli iz peresa g. dr. Kukovca, kateremu do danes nisem imel pripisovati neresnosti ali zlobe. Dolžan sem pa na ta članek odgovoriti ne samo g. dr. Kukovcu, temveč vsej slovenski javnosti, svesti si vse odgovornosti, ki jo nosim kot narodni poslanec jake slovenske stranke v sledečem:

Moj, v Slov. Narodu objavljen članek je moje osebno mnenje in ga nisem in nočem vezati s stranko, kateri mi je čast pripadati. Jaz nisem propagiral v spomenem članku brezbarvno gospodarsko politiko in celo brez stranke, kar trdi g. poslanec dr. Kukovec, temveč, stojim tudi danes neomajeno na stališču, da se mora naša politika, ako nočemo gospodarsko popolnoma propasti, postaviti na gospodarsko politično koncepcijo, vsled tega smatram, da kmet, obrtnik, kakor tudi mali in srednji trgovec imajo mnogo sorodnih gospodarskih interesov in je vsled tega dana solidna podlaga za skupno gospodarsko politično delo. Vsi ti sloji lahko brez kvara v skupnem političnem nastopu varujejo medsebojne gospodarske koristi. Imavši ta moment v vidiku, nisem propagiral in sem proti ustanovitvi nove stranke, ker sem trdno uverjen, da se da vse to izvesti v že obstoječi in uveljavljeni S. K. S.

Kakor v prvotnem članku, tako moram tudi tu naglasiti, da vsi ti produktivni sloji imajo eminentni interes na povzdigi produkcije, ki se doseže edinole s povečanim umskim in fizičnim delom.

Neresnica je, da sem imel v zadevi ljubljanskega shoda kake zveze ali razgovore z mojim bratom trgovcem v Celju, ali celjskimi in drugimi trgovci sploh in bi zastavil poslancu g. dr. Kukovcu premoženje, a čutim kot mož večje jamstvo, da zastavim svojo čast in da izjavim: v istem momentu, ko se mi ta očitek, odnosno predbacivanje dokaže v kakršnikoli konkretni obliki, se odtegnem od političnega delovanja, vse to pa velja za kako vezo s predpripravami z organizacijo ali poteku ljubljanskega shoda. V nasprotnem slučaju pa računam i jaz na možatost g. min. dr. Kukovca, da bo to meni učinjeno krivico in predbacivanje lojalno preklical. Nadalje g. posl. dr. Kukovec dostavlja, da sem se podal na ta način v borbo proti demokraciji iz strahu za svoj mandat. Nato pa samo en odgovor: g. posl. dr. Kukovec prav dobro ve, kar mi je sam nešteto priznal, da sem od naroda mi podeljen mandat prevzel ne iz dobičkaželjnosti, da sem se povsem posvetil poslanski dolžnosti in da mi je poslanski mandat v gospodarsko škodo, ter škodljiv mojemu zrahlanemu zdravju. Prevzel sem mandat z veseljem ter prenašam te žrtve ter je moje edino zadoščenje, da zamoram po svojih skromnih močeh pri ureditvi ljubljene mi države sodelovati z najboljšim namenom, čim največ koristiti ožji moji domovini, Sloveniji. Očitek, da se borim za mandat, me ne doleti, ker jaz, kakor sem tudi prepričan to o dr. Kukovcu, ne vidim v politiki osebo, temveč stvar. Za to dobro stvar se pa hočem bojevati v bodoče po svojih skromnih silah izven parlamenta in nočem se, kakor se nikdar nisem, siliti v ospredje. G. dr. Kukovec večkrat povdarja: »poslanec Drogenik je moj politični učencec, tako ga nisem učil«. Ta trditve g. ministra je smešna in naivna. G. minister to sam dobro ve, da jaz nisem bil v narodni stranki izstopno politično delaven, ker mi preveliki vpliv takozvane visoke inteligence, ki je ignorirala večinoma vse gospodarske sloje na deželi in ima vsled tega veliki del krivde na prejšnjih

žalostnih nemčurskih razmerah na Štajferskem ni ugajal. Je pa prav dobro g. dr. Kukovec, da sem bil od rane mladosti na narodno-gospodarskem društvenem polju delaven, kar je narodni napredni ideji več koristilo.

H koncu moram še konstatirati, da misel po ustanovitvi gospodarske stranke ni vsklila na ljubljanskem shodu ali celjskem gremiju, temveč je stara in datira, ako se ne motim, od pomladi iz l. 1920. a kakor prvotno, tako tudi sedaj ni dala k njej niti najmanjšega povoda SKS. ali moja malenkost.

Jaz nisem iskal spora z dr. Kukovcem in si ga tudi ne želim, čutim pa v sebi moralno dolžnost, da mu na njegov preračunan napad na mojo osebo kakor poštenjak poštenjaku odgovorim in izjavljam na njegov zadnji citat: da je poslanec Drogenik še prost in ostane prost, nevezan na nobeno stran kot na stranko in program, po kojem je bil izvoljen.

Carinski posredniki in spediterji.

(Iz trgovskih krogov.)

V 34. št. »Trgovskega lista« je izšel pod tem naslovom članek, v katerem se precej neblago sodi o carinskih posrednikih in hvali Južna železnica kot rešiteljica trgovcev, češ, da jih je z nastavitvijo svojih priznanih deklarantov vendarle rešila iz rok spediterjev in oderuških carinskih posrednikov. Ker so razmere, ki jih člankar tako drastično opisuje, itak znane večini čitateljev našega glasila, bi nanj ne reagiral. Ker pa sem imel ponovno priliko okusiti pocenjeno carinjenje tako s strani »priznanih« deklarantov južne železnice, kakor tudi s strani »oderuških« carinskih posrednikov, naj navedem nekaj podatkov, ki so absolutno točni.

Članek končuje tudi z vprašanjem: Zakaj? kar razumem tako, da hoče naše stanovsko glasilo o tem vprašanju začeti enketo, ki se mi zdi zelo umestna, kajti le v interesu vseh trgovcev je, da se ta stvar temeljito razčisti.

Do junija min. l. so ocarinjevali vse blago sami uradniki in se je vršilo t. zv. »zvanično« ocarinjevanje blaga. Vse tranzitne pošiljke, na katere Južna železnica sedaj razteza § 10 mednarodne železniške pogodbe, so ocarinjevali uradniki, carino pa so plačevali lastniki sami. Izvoznih pošiljatev, ki so bile vse tranzitne, pa sploh ni bilo treba prijavljati carinarnici. Ko se je začetkom junija prijavilo dovolj carinskih posrednikov, je bilo to »zvanično« ocarinjevanje odpravljeno in se je upeljalo pisмено prijavljanje blaga, oziroma sedanjí način ocarinjevanja, s pravico lastnikov blaga, da blago sami deklarirajo ali pa da se stranke po svoji volji poslužijo pooblaščenih carinskih posrednikov, če bi same ne poznale dovolj carinskih predpisov ali vsled kateregakoli drugega vzroka. —

Za časa »zvaničnega« ocarinjevanja se Južna železnica ni posluževala čl. 10 mednarodnega pravilnika. To znači: Ona se ni niti najmanj obotavljala izdajati tranzitne vozne listke strankam ali posrednikom v svrhu ocarinjevanja. Tega člena se Južna železnica ni posluževala niti pozneje, ko se je vpeljal nov način ocarinjevanja. Tranzitne vozne listke blaga, ki so prispeli na ljubljansko carinsko agenturo je izročila strankam, oziroma spediterjem, ki so obhodili ves križev pot na carini in potem oddali blago Južni železnici v svrhu nadaljne ekspedicije. Poleg pošiljatev, za katere je lastnik sam označil kakega spediterja, jim je Južna železnica izročala v svrhu ocarinjenja še druge tranzitne pošiljke z vseini potrebnimi dokumenti, vendar brez naloga, da naj plačajo carino. Carinski posredniki so morali izvesti ekspedicijo do carinske blagajne. Južna železnica pa je samo odkupovala blago, dvigala in ga odpravljala dalje. Za ekspedicijo te vrste je agen-

tura Južne železnice dobila od lastnika najbrže nalog, da sama izvrši vse posle na carini in si zaračuna stroške.

Radi premale brige lastnikov, ki so pogosto prepozno poslali vse potrebne dokumente, ali pa radi tega, ker agentura Južne železnice ni dovolj skrbela, da bi stranke takoj obvestila o prihodu blaga, sta ležarina in stojnina občutno rastle in pogostokrat dosegli višino, da stranke sploh niso hotele niti prevzeti svojega blaga, niti Južna železnica plačati stroškov. Radi podobnih slučajev, je Južna železnica oddajala vse tranzitne pošiljke carinskim posrednikom, da oni uredijo vse potrebno. Oni so to izvrševali v splošno zadovoljnost Južne železnice in lastnikov.

Pravica, ki jo dajeta lastnikom carinski zakon in ustava, da s svojim premoženjem sami razpolagajo, je v tem slučaju zagotovljena. Tako se je delalo kake štiri do pet mesecev. V tem času pa se je Južna železnica pričela pogajati s carinskimi posredovalci.

Rezultat teh pogajanj Južne železnice je bil ta, da je g. Piščanec prevzel v Ljubljani ocarinjevanje vseh izvoznih in uvoznih tranzitnih pošiljatev Južne železnice, za kar se je zavezal odstopiti Južni železnici 40% vseh dohodkov. Južna železnica se je torej kar čez noč zavedla velike nevarnosti, ki ji grozi, če se ocarinjevanje vrši še nadalje po dosedanjem sistemu in zaupa vse posle g. Piščancu, ki se ji zdi najbolj sposoben pač zato, ker ji oddaja 40%. Na protest ljubljanskih spediterjev in posrednikov je Južna železnica dala nalog, da lahko tudi oni še nadalje izvršujejo ocarinjevanje, ali samo onih pošiljatev, katerih vozni listi imajo v tozadevni rubriki izrecno navedeno, da se blago odda v svrhu ocarinjenja imenom navedenemu posredovalcu.

Malo pozneje je Južna železnica isti način upeljala tudi na Rakeku, kjer je najspretnjšega in najbolj sposobnega za to stvar našla v gospej krčmarici in spediterki Ševar, ki se je zavezala dajati J. ž. 75%. — Južna železnica je pozneje uredila isto v Mariboru, kjer je nastavila g. Piščanca. Tem priznanim deklarantom je dala na razpolago svoje lokale in svoje uradništvo.

Sedaj širijo gotovi ljudje v javnosti vesti, da je Južna železnica s tem hotela rešiti trgovce iz rok oderuških carinskih posrednikov in poceniti deklariranje. Mogoče, da je Južna železnica res imela najboljšo nameno, vendar pa je za vsakega, te samo za nas trgovce jasno in razumljivo, da 40% in 75%, ki jih g. Piščanec v Ljubljani in Mariboru, gospe Ševar pa na Rakeku oddajata Južni železnici, nikakor ne plačujeta in tudi ne moreta plačevati, ne da bi jih vsaj v gotovi meri priračunavala strankam.

To so tudi sami trgovci — svaj v krogu mojih tovarišev in znancev so mi znani mnogi slučajji — kaj kmalu uvideli, in na vozovnih listkih izrecno imenujejo lastne posrednike. Tudi so največje ljubljanske tvrdke, da bi se izognile vsakokratnemu pooblaščenju posrednikov, podale Južni železnici splošna pooblastila, ki jih pa juž. žel. iz razumljivih vzrokov ni hotela pripoznati. Kljub temu pa se po mejih informacijah stranke pri privatnih pooblaščenih posrednikih posrednikih množe.

Kar se pa tiče še posebnih uvoznih tranzitnih pošiljatev, smo pa trgovci mnogo na slabšem, kajti te smo ocarinjevali do decembra izključno sami. Blago je bilo običajno isto vrstno in deklariranje ni povzročalo takih težkoč, da bi morali iskati pomoči. Južna železnica pa je sedaj tudi te pošiljke monopolizirala, prav gotovo ne nam v korist. To nam prav jasno svedoči dejstvo, da so domače slovenske tvrdke, kakor: Predilnica v Litiji, Kemična tovarna v Hrastniku, »Titan« d. d. v Kamniku itd. tudi za te vrste ocarinjenja pooblastile car. posrednike, ki se s tem poslom do sedaj, kakor rečeno, niso pečali. Iz tega pa je menda dovolj jasno raz-

vidno, kdo za trgovca ceneje in ugodnejše izvršuje deklariranje, kdo pa se bolj briga za %.

Kakor sem že dejal, je Južna železnica dala svojim deklarantom na razpolago tudi lastne uslužbenke. Loti seveda ravno niso večji deklariranja. Od njih izvršene deklaracije carina radi raznih nepravilnosti odbija, stojnina in ležarina rasteja in trgovec plačuje. Treba je pripomniti, da ima Južna železnica tudi od stojnina in ležarine prav lepe dohodke, ki so večji, čim večja je stojnina in ležarina. —

Zadeva torej ni tako enostavna, in moje mnenje je, da smo na pravični rešitvi ravno trgovci zainteresirani. Kolikor se mene tiče, bi stavljal sledeči predlog:

Da se J. ž. obvaruje posledic čl. 10 med. žel. pogodbe, naj pokliče vse stranke, ki bi hotele blago same deklarirati in one spediterje, ki bodo določeni kot zastopniki strank, da položijo gotovo garancijsko vsoto, za slučaj, da bi med časom, ko oni manipulirajo z tranzitnimi vozni listki nastala kaka škoda.

Vse privatne stranke, ki položijo dogovorjeno vsoto in vsi car. posredniki imajo pravico tranzitne pošiljke zacarinjevati.

Vse stranke in vsi car. posredniki, ki te vsote ne bi položili, morajo ocarinjevanje izvrševati samo potom car. posrednika, ki je položil kavecijo, ali pa potom deklaranta J. ž.

Vsi vozni listi strank, ki so označile spediterja, ki ni izpolnil dogovorjenih obvez ali pa ki niso sploh nikogar označile, se oddajo deklarantu J. ž.

S tem bi bila pripuščena privatna konkurenca in zagotovljena pravica, ki jih dajeta lastnikom ustava in carinski zakon.

V slučaju spora bi odločevalo razsodišče, sestavljeno iz zastopnika J. ž., zastopnika Trgovske zbornice in zastopnika Saveza spediterjev.

Kdor bi se ne pokoril sklepu in določilu tega razsodišča, se mu odvzame pravica nadaljnega ocarinjevanja, in cela zadeva se odda sodišču.

Mislím, da bi bil to predlog, na podlagi katerega bi se dalo razpravljati ter to pereče vprašanje rešiti.

Trgovec.

Industrializacija poljedelskih pridelkov.

Ako se nam posreči dvigniti proizvodnjo poljedelstva, bomo imeli od te večje proizvodnje ves dobiček šele tedaj, ako bomo poskrbeli tudi za industrializacijo teh pridelkov, t. j., da jih s tvorniskim predelovanjem napravljamo sposobnejše ali vabljevejše za konzum. Industrija za predelavo nekaterih naših pridelkov že obstoja pri nas. Imamo jako razvito mlinsko industrijo, lesno industrijo. Nujno potrebna je pri nas industrija za predelavo proizvodov živinoreje. Kar imamo, nikakor ne zadostuje. Seveda, treba je za to industrijo precej denarja. Potrebno in dobičkanosno bi bilo tvorniško predelovanje še mnogih drugih proizvodov.

Pred vojno so trgovci, žal, tudi naši, izvažali daleč po svetu fižol, krompir, perutnino, jajca itd. V Nemčijo so šle velike množine sadja. To so potem v Nemčiji predelovali v sadjevee, šampanjce, marmelado, sadne konzerve, sadne soko, ekstrakte, kis, itd., a mi smo potem marsikaterega teh proizvodov kupovali od Nemcev za drag denar. Pri nas grod v dobri sadni letini naravnost ogromne vrednosti v izgubo. Naša sadjereja nudi podjetnosti lep zaslužek in priliko, da se ustanovi potrebna industrija za predelavo sadja. Obstoječi podjetji sta mnogo premajhni. Omenim, da se je osnovala večja tovarna na zadružni podlagi. To stremljenje pa ni imelo uspeha, ker je zadružna podlaga pretresna.

Levanta je pred vojno uvažala velike množine najrazličnejših živil, pa ne morda iz poljedelske Avstrije, nego iz zapadnih industrijskih dežel, a. pr. krompir in moko iz Francoske,

sadje, sadne konzerve, marmelade in sočivne konzerve iz Angleške, sir iz Švice, Italije, Francoske, Holandske, surovo maslo iz Švice, Italije, Danske itd. Pomislimo, da imamo znatno živinorejo, veliko mlinsko industrijo, pridelamo ogromne množine krompirja, fižola, zelja, povrtnine itd. — Imamo tedaj mnogo blaga za izvoz in za tvorniško predelavo. Seveda bi morali biti tvorniški proizvodi dobri. Takega sira, kot se je izdeloval pred vojno pri nas, seveda ne bomo spravili za dober denar v promet. Za drag denar so hoteli prodajati brusse, ne pa sirove kolače, ker sir je bil brez vsake maščobe in okusa.

Za industrializacijo poljedelskih pridelkov pa mora skrbeti zasebna podjetnost. Seveda mora država industrializacijo pospeševati s primerno carinsko politiko in z drugimi ugodnostmi.

Prihodnji evropski bankovec.

V Bernu se je dne 6. in 7. t. m. vršila konferenca finančnih strokovnjakov nevtralnih držav. Na sejah te konference se je razpravljalo o denarnem problemu ter o vprašanjih, ki so s tem problemom v neposredni zvezi. Veščaki so podrobno razmotrili več načrtov, koji so bili predloženi ter potom katerih so različni učenjaki in praktiki na gospodarskem polju predlagali to ali ono sredstvo, ki bi pripomoglo k ozdravljenju evropske denarne krize. Med načrti se je nahajal elaborat, ki je vzbudil na konferenci osobito zanimanje in kojega so sprejeli z velikim odobravanjem tudi švicarski bankirji. Načrt je izdelal Leopold Dubois, ravnatelj neke švicarske banke. Ta načrt predvideva radikalne finančne reforme v vseh evropskih državah, katere imajo slabo valuto. Reforme, katere vsebuje načrt, so v glavnem sledeče: 1. Da se v državah s slabo valuto takoj ukine vsak porast kroženja nepokritih novčanic. 2. Vzpostavitev proračunskega ravnotežja v teh državah, in dokler se to ravnotežje ne doseže, se naj krije primanjkljaj, potom emisije notranjega posojila, ali državnih bonov z dolgimi roki zapadlosti. 3. Predmetne države izdajo emisijo novega denarja in novih novčanic, popolnoma zajamčenih z zlatom in z vrednotami, ki nudijo iste garancije, kakor zlato. 4. Državam s slabo valuto se dovoljujejo mednarodna posojila, da se jim s tem pomaga h kreiranju rezerv v zlatu in vrednotah za kritje papirnatih novčanic.

Izmed vseh do sedaj predloženih projektov za sanacijo valutne krize, je načrt Dubois gotovo najbolj praktičen. Načrt omogočuje, da se takoj omeji sedanji kaos v denarnih poslih, in da se v najkrajšem času vzpostavi normalne razmere, ne da bi se pri tem bilo primorano posluževati se komplicirane ustanovitve velike mednarodne emisijske banke. Poleg vseh ugodnosti je pa projektu pripuščena vsaki državi popolna avtonomija. Države s slabo valuto bi morale tedaj po načrtu uvesti nov enotni denar in emisija novih novčanic bi se regulirala potom naredb, ki bi bile enake za vse interesirane države. Dobro funkcioniranje bi se kontroliralo potom mednarodnega urada, kakor je bilo to v Švici za čas, ko se je vršil promet švicarskih papirnatih novčanic pod režimom švicarskih emisijskih bank.

Načrt Dubois ima predvsem to prednost, da se opira na sistem, ki je bil v uporabi z dobrim uspehom iekom 30 let in ki je postal preizkušnjo uprav v Švici, kjer se je nahajal menični tečaj v desetletju od 1870 do 1880 v zelo težki krizi. Glavni vzrok je bilo tedaj iskati v velikem številu emisijskih bank in v pomanjkanju zadostne kontrole. Enak pojav je opaziti tudi danes, samo se to pokaže v večjem obsegu; na mestu poudin bank imamo danes posamezne države. V Švici se je hotelo tedaj ustanoviti veliko emisijsko banko, toda uporaba tega sredstva, ki bi edino vodilo k ozdravljenju tedanje ga položaja, je naletela na ovire, ki

so obstojale v suvereniteti posameznih kantonov, za katere je bilo kroženje nepokritih papirnatih novčanic, vir velikih dohodkov. Razmere so tedaj prisilile, da se je napravil nekak kompromis, čegar rezultat je bila ustanovitev konkordata šv. em. bank. Vsaka poljubna banka, ki je nudila gotove določene pogoje, je smela pristopiti konkordatu in je smela emitirati bankovce v dvakratnem iznosu nje delniške glavnice. Kritje v zlatu in vrednotah, se je vršilo po zakonskih določilih. Poseben urad, ki je bil podrejen oddelku ministrstva financ, je izvrševal kontrolo nad bankami, katere so pripadale konkordatu. Število teh bank je variralo med 25 in 30. Kontrola je funkcionirala najboljšo in je imela uspehe nad vsem pričakovanjem. Zunanja oblika novčanic je bila enotna za vse banke, razlika je bila samo v firmi banke, ki je izdala dotično novčanicico in v predpisih. Centralni urad za kontrolo je izdajal posameznim emisijskim bankam že gotove, natisnjene novčanicice, na katerih so manjkali samo še predpisi.

Jasno, da ni predstavljal ta sistem idealne rešitve tega problema, vendar pa je nudil najboljše prehodno sredstvo od najvišjega federativnega sistema k popolni centralizaciji in se je s tem doseglo znaten napredek.

Zakaj bi se ne ustvarilo tudi sedaj analognega konkordata, h kateremu bi smela pristopiti vsaka država v Evropi? Na mesto kantonov bi stopile sedaj države, koje imajo slabo valuto in ki bi se mogoče v doglednem času odločile, da ustanovijo centralno emisijsko banko, kakor jo predlagajo avtorji različnih načrtov, ki so bili predloženi konferenci. Ustvaritev predmetnega konkordata ne bi bila danes preveč težka, ker ima ligo nacij, ki bi mogla organizirati centralni kontrolni urad za to novo institucijo. Tudi bi mogla že liga nacij sodelovati s tem, da bi posredovala dovoljenje kreditov, ki naj bi se dajali državam s slabo valuto za formiranje fondov za kritje novih novčanic. Ta problem spada med one, ki imajo največjo mogočnost, da bodo sprejeti na konferenci v Genovi.

Izvoz in uvoz.

Pojasnenje glede prepovedi uvoza. Na tozadevno vprašanje, kako se ima tolmačiti pripomba 1 k št. 360 spiska predmetov priloženega rešenju ministrskega sveta o prepovedi uvoza C br. 13.381 z dne 1. marca 1922 leta (br. 48 Službenih novin z dne 3. marca t. l.) je poslala generalna direkcija carin vsem carinaricam sledečo pojasnitev: Po pripombi 1 k št. 360 splošne carinske tarife je prepovedan samo uvoz obleke, modnega blaga in ostalih šitih predmetov s čipkami in vezeninami, med tem, ko je ostal prost uvoz imenovanega blaga, koje je samo okrašeno s čipkami in vezeninami. Ako je blago šito iz čipk in vezein, je njega uvoz prepovedan v kolikor so prepovedane za uvoz čipke in vezenine. Natanko pojasnenje o tem, katero šito blago (obleka, modno blago in drugi šiti predmeti) je smatrati kot šito blago s čipkami in vezeninami ali okrašeno s čipkami in vezeninami, so bila že dana carinaricam v razpisu C br. 73.446 z dne 21. decembra 1921. leta.

Uvoz soli. Pravda javlja, da je naša monopolna uprava dovolila uvoz 25.000 ton soli iz Rumunije. Vrednost soli, ki jo bodo uvozili, znaša 6 in pol milijona kron.

Prost uvoz moke v Nemčijo. Nemška vlada je spričo dejstva, da so bile cene inozemski moki po večini nižje nego so bile cene za domači pridelek, sklenila, da se dovoli uvoz tuje moke pšenice in ržene v Nemčijo, da bi se s tem olajšalo življenjske pogoje širših mas in da bi se blagodejno vplivalo tudi na cene.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Znižanje cen za čehoslovaški sladkor. Čehoslovaško društvo za izvoz sladkorja je znižalo ceno vsakovrstne

ga izvoznega sladkorja za 1/2 čehoslovaške kroze pri kilogramu.

Zito iz Argentine za Nemčijo. Milanski »Sole« poroča iz Buenos Aires, da je Nemčija z argentinsko vlado te dni sklenila pogodbo za nakup 100.000 ton pšenice po ceni 13.20 pezozov za meterski stot.

Industrija.

Naša industrija in obrti. Ministrstvo trgovine in industrije v Beogradu je izdalo v lastni založbi knjigo »Naša industrija in obrti«, ki jo je spisal načelnik industrijskega in obrtnega oddelka ing. Milivoje M. Savić. Knjiga nudi prvi sistematični pregled raznovrstnih industrij in produkcij cele naše države in je za medsebojno spoznavanje in proučevanje pridobitnih razmer naše države izredno važnega pomena. Z prijaznim dovoljenjem pisatelja M. M. Savića izide knjiga v slovenskem prevodu, kot podlistek v našem Trgovskem listu, kakor čitatelje posebno opozarjamo. Prvi del bo nudil popis 96 raznih gospodarskih panog in so v njem obseženi dragoceni podatki o produkciji, obsegu obratovanja, vrstah podjetij in njih pomenu, ki jih je pisatelj v ministrstvu uradno zbiral tekem let 1919-1921. Delo je edino svoje vrste, ker dosedaj še ni izšel noben sistematičen popis naših gospodarskih razmer in se bo zato nudilo našemu pridobitnemu svetu zelo zanimivo in poučno čtivo. Z izdajanjem pričnemo že v prihodnji številki.

Na zagrebškem velikem semnju bo udeležena tudi Poljska s svojo industrijo. Postavi dva paviljona, v katerih bodo razstavile največje poljske trrdke razne izdelke poljske narodne in tovarniške industrije.

Tvornica sladkorja v Velikem Bečkereku povišuje glavnico od 6 na 24 milijonov kron.

Denarstvo.

Velenaraščanje avstrijskih bankovcev. V drugem tednu tega meseca je narastel obtok bankovcev v Avstriji za 14 milijard na 321.9 milijarde avstrijskih kron. Država se je zadolžila za okrog 10 milijard, portefeulle je narastel za 5.5 na 81.7 milijarde. Obtok bankovcev je torej narastel za 2 milijardi dnevno.

Nova anglo-češka banka. Pred dnevi je prišlo do soglašanja med angleško državno banko in vlado čehoslovaške republike za ustanovitev anglo-češke banke z glavnico 150.000.000 čehoslovaških kron. Nova banka bo neodvisna od državne čehoslovaške banke in bo v direktnih stikih z Londonom.

Carina.

Celjska carinarna se v kratkem preseli v poslopje, ki ga je postavila Prometna družba v bližini Južne železnice.

Carine prost uvoz inozemske koruze. Zadržna zveza v Celju poroča, da ji je ekonomsko-finančni komite ministrstva z odlokom od 13. t. m. dovolil carine prost uvoz 50 vagonov inozemske koruze za preskrbo pasivnih krajev na bivšem Štajerskem.

Davki.

Naknadno zatrosarinjenje žganja, skuhanega trošarine prosto za domačo potrebo. Kdor mora oddati izvesten del žganja, ki ga je skuhal trošarine prosto za domačo potrebo, lastniku žgalne priprave, kot plačilo zato, ker mu je posodil kotel, mora po določilih točke 78. čl. 116. trošarinskega pravilnika predhodno prijaviti pri pristojnem oddelku finančne kontrole in plačati odpadajočo trošarino. Prijava se mora vložiti pisмено (na navadnem papirju). V njej je navesti, koliko litrov žganja se bo lastniku žgalne priprave oddalo. Izrecno se povdarja, da mora vložiti prijavo in plačati trošarino tisti, ki je žganje proizvedel in oddal. In ne oni, komu se je žganje oddalo. Ker se mora vložiti prijava in vplačati trošarina vnaprej, ko se še ne ve, kolika bo dejanska jakost izdelanega žganja, se vzame po odredbi generalne direkcije posrednih davkov za podlago odmero trošarine povprečna jakost tega žganja s 25 odstotki. Za vsak liter žganja, ki se da lastniku žgalne priprave, kot plačilo za posoditev kotla, se plača torej ne glede na dejansko alkoholnost oddanega žganja do 31. maja 1922 po 3 Din. 75 para, a izza 1. junija 1922 po 5 Din. trošarine. Za žganje,

ki se je skuhalo trošarine prosto za domačo potrebo, a se potem prodaja, to določilo ne velja, zato se mora plačati trošarina zato žganje vedno le po dejanski jakosti.

Promet.

Železniški promet Špilje—Ljutomer zopet ustavljen. Železniški promet na progi Špilje—Ljutomer je znova ustavljen. V Mariboru se govori, da so avstrijske železniške oblasti ustavile ta promet nalašč, da bi s tem napravile neprilike namestniku Hribarju, ki je bil na dan, ko se je promet ustavil ravno na potovanju čez Špilje v Ljutomer.

Prometne omejitve. Radi delavske stavke je sprejemanje robe v vozovnih nakladah za postaje železnice »Murtalbahne« Nuzmarkt izključno — Mauterndorf do nadaljnjega ukinjeno. Medpotna pošiljke naj iztečejo.

Neve lokomotive iz Nemčije. Pretekli terek je odpotovala iz Beograda v Nemčijo komisija strojnih inženjerjev, da prejme prvo partijo novih strojev od konsorcija nemških tovarn, med katerimi igra glavno vlogo »Hanomag« iz Hanovra. Te lokomotive so izdelane po zadnjem predvojnem tipu srbskih drž. železnice, ki je bil zelo praktičen. Tovarne bodo dobavile stroje franco avstr. meja. Ko dobimo vse naročene stroje, se bo naš promet, o katerem nimajo niti naši sosedi Madžari najboljše mnenje, vendar mogoče izboljšal. Pred nekaj dnevi so nam poslali Madžari potom bolgarskega železniškega ravnateljstva aasvete, kako naj bi izvrševali tranzitni promet bolgarskega blaga, namenjenega v Madžarsko, in obratno madžarskega blaga, namenjenega v Bolgarijo.

Čehoslovaška železniška mreža. Pred 50 leti je imela Čehoslovaška 218 milj. Moravska 63, Šlezka 20 milj železniške proge. Današnja čehoslovaška železniška mreža znaša 13.031 km (Češka 6777), Moravska 2218, Šlezka 531, Slovaška in Podkarpatska Rusija 3506. Na Češkem pripade 1 kilometer železniške proge na 983 prebivalcev, na Moravskem na 1199, v Šleziji na 1773, na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji na 1027. Državi pripada 86.6% vseh železnic z 1673 postajami in 1120 stajališč, ostanek je v privatnih rokah in obsega 196 postaj in 183 stajališč.

Dobava, prodaja.

Dobava žice. Komanda IV. armijske oblasti v Zagrebu razpisuje na dan 29. maja t. l. ob 11. uri dopoldne v pisarni intendanture IV. armijske oblasti v Zagrebu (Jeziški trg 4) javno in ustmeno ofertalno licitacijo glede dobave 80.000 kg mehke železne žgane žice za povezovanje sena. Predmetni oglas je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogledu.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Izvoz in uvoz klavne živine in sladkorja v Čehoslovaško. — Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani opozarja vse nteresente na novo regulacijo izvoza in uvoza živine in mesa. Pri izvozu in uvozu živine in mesa se mora postopati na sledeči način: Prošnje za dovoljenje uvoza in izvoza živine in mesa morajo biti vložene pri ministrstvu trgovine, oddelek bivšega urada za inostransko trgovino Ministrstvo obhodu (Urad pro zahranični obchod »Merkur«, Praha I. Revolučni trg 2). Izvoz klavne goveje živine se dovoljuje na podlagi resničnega uvoza klavne živine in obratno, in da ni ne izvoz ne uvoz vezan na kompenzacijo ali kavejio. — Uvoz klavne goveje živine je prost pristojbin, carina pa znaša Kč 180.— za kos, pri izvozu se plača 1/2% od zaračunane cene. Pri uvozu klavne živine je treba izpolniti vse veterinarsko-policijske pogoje, naznanitev teh pogojev je treba zahtevati pred izvršitvijo uvoza pri poljedelskem ministrstvu. Prošnje morajo biti dopolnjene z vsemi potrebnimi dokazi, posebno pa z dokazom, da je importer, oziroma izvoznik sam pro-

Trgovci, industrijalci, ali ni žalostno, da še danes ne stoji

TRGOVSKI DOM
Prispevke sprejema:
„Trgovski dom, Ljubljana“
Gradišča 17.

ducent, odnosno da ima obrtno dovoljenje (obrotni list) in razen tega upravičenje do trgovine. Pri uvozu mora biti zatančno navedena uvozna carinska postaja, kakor tudi naslovna postaja, kam se bode živina uvozila z opombo, ali je ta postaja zvezana z davčno železnico s klavnico, kjer se bode živina klala. Uvoz klavne živine in mesa se dovoljuje radi tega, da se cene mesa na domačem trgu znižajo. Uvoznik mora torej dati zadostno jamstvo, da se bode cenejši nakup živine v tujini pojavil tudi v znižanih cenah mesa v drobni prodaji, kar bo ministrstvo trgovine, kakor tudi prehranjevalno ministrstvo, po svojih organih strogo nadzorovalo. Prosilcem, ki ne dajejo tega jamstva, se uvoz sploh ne dovoli. Za izvoz in uvoz sladkorne pese in sladkorja velja sledeča naredba: Po razglasu urada za inozemsko trgovino z dne 21. oktobra 1921, št. 68088, poverjena je bila Čsl. společnost pro uvoz cukru, spol. s. r. o. v Pragi, dovoljevati do preklica izvoz in uvoz sladkorne pese, sveže, zmlete pese, sladkorja, sladkornega sirupa, umetne strdi, kandiranega sladkorja, zrezkov in kali. — Na prošnjo imenovane družbe se regulira izvoz in uvoz tega blaga na ta način, da bo imenovana družba dajala dovoljenje samo za izvoz sladkorja na debelo in drobno tako, da uvoz vsega blaga kakor tudi izvoz istega, razen sladkorja, v kolikor se še ne nahaja v seznamu blaga, katerega izvoz je prost brez dovoljenja in brez pristojbin (zmleta pesa, sladkorni sirup, kandiran sladkor, umetna strd), bode dovoljeval prehranjevalni odsek ministrstva trgovine, za delokrog bivšega urada za inostransko trgovino. Izvozno dovoljenje za manjše množine sladkorja do 10 kg daje tudi razen tega odsek za prtljage pri ministrstvu trgovine za delokrog, preje Urad za inozemsko trgovino in se pobira pristojbina za vsak kg a Kč 2. Ta odredba je stopila v veljavo dne 20. marca 1922.

Iz naših organizacij.

III. vseslovenski trgovski shod v Celju. V soboto, dne 29. aprila ob pol 4. uri popoldne se vrši v sejni dvorani posojilnice v Celju tretji redni občni zbor Zveze trgovskih gremijev in združenj za Slovenijo. Po občnem zboru je zvečer prijateljski sestanek udeležencev in gostov z vojaškim koncertom v Narodnem domu. V nedeljo se vrši na to vseslovenski trgovski shod ob pol 9. uri zjutraj v veliki dvorani Narodnega doma, na katerem poroča o valutnem vprašanju I. Lesničar, o aktualnih prometnih vprašanjih tajnik I. Mohorič in o organizaciji trgovinskih zvez ravnatelj Fran Marinšek. Čas zborovanja je določen tako, da je vsem udeležencem mogoč prihod z sobotnimi opoldanskimi vlaki iz Ljubljane, Zagreba, Maribora in Dravograda, odnosno za shod z nedeljskimi jutranjimi vlaki in je povratek še isti dan mogoč. Za prenočišča udeležencev skrbi pripravljani odbor trgovskega gremija v Celju. Opozarjamo p. n. obiskovalce, da pravočasno naznanijo obisk pri Gremiju trgovcev v Celju, da zomore preskrbeti stanovanja. — Končno pripominjamo še, da je čisti dobiček prijateljskega sestanka namenjen za zgradbo Trgovskega doma in druge trgovske organizacije.

Razno.

Nova ameriška ponudba posojila. Predsednik ameriške finančne skupine polkovnik Kang je stavil naši vladi novo ponudbo glede posojila. Pogoji so mnogo ugodnejši kot vsi dosedanj. Ponudba se glasi na 100 milijonov dolar-

jev v gotovini in 100 milijonov v materijalu. Posojilo v gotovini naj bi bilo za zboljšanje nase valute. Kot garancija bi služili dohodki monopolne uprave. Predlog bo takoj predložen ministrskemu svetu.

Dopisi glede državnega posojila se oprostaje taks. Zadnji uradni list prinaša zakon, ki se glasi: Glede posojila 200.000.000 dinarjev, najetega po odločbi ministrskega sveta z dne 17. decem. 1919, D. R. br. 1, se oproščajo taks vsa pisma, poročila in vsi sezname zavodov, s katerimi javljajo o bonih, ki imajo pravico premije, kakor tudi vloge zasebnikov, ki zahtevajo plačilo teh bonov. Ta zakon stopi v veljavo, ko se razglasi v Službenih Novinah. (Razglašen v Službenih Novinah št. 74, izdanih dne 8. aprila 1922).

Dohodki od državne trošarine. Od 1. januarja do 28. februarja 1922 so znašali dohodki iz tega vira: v Srbiji in Crni gori 6,681,362.62; v Hrvaški in Slavoniji 21,103,745.15; v Bosni in Hercegovini 4,598,357.14; v Vojvodini 9,893.434; v Sloveniji 17, 179.434.42; v Dalmaciji 4,018,558.38; vsega skupaj dinarjev 63,447,891.96. Tekom istega časa se je v preteklem letu vplačalo dinarjev 38,949,322.01; torej znašajo dohodki iz tega vira v tekočem letu za 24,525,569.95 dinarjev več nego v preteklem letu.

Zbor beogradske borze. Letni zbor beogradske borze se bo vršil dne 7. maja. Poleg drugega se bodo vzeli na zboru v pretres tudi novo predloženi statuti.

Ideja predora pod Gibraltarjem. Dva inženirja, Francoz Bressler in Španjolec Rubio v Bellue sta zasnovala načrt in izdelala stroškovnik za predor pod morskjo ožino pri Gibraltarju. Vse je baje že gotovo samo denarja ni, ki bi omogočil gigantsko delo.

V Avstriji se je v teku enega meseca draginja za 10 odstotkov dvignila.

Nadavek na zlato pri plačanju carine v Avstriji je določen od 24. do 30. aprila na 1570 Ka.

Obnova Francije Banque de France je izdala te dni svoje računsko poročilo za leto 1921., v katerem je očrtala gospodarski in finančni položaj Francije za preteklo leto. Ugotavlja se, da se gospodarski položaj boljša od leta do leta in da obnova dežele na severu in na vzhodu vedno znatnejše napreduje. Od dveh milijonov ha porušene kmetijske površine je sedaj zopet obdelanih 1.5 milijonov hektarjev. Več nego štiri petine industrijskih obratov zopet deluje in zaposlenih je nad 50 odstotkov predvojnega delavstva. — Razvoj kmetijske produkcije je v vsi Franciji tako napredoval, da se more dežela to leto preživeti skoro izključno s svojimi pridelki.

Borza.

Zagreb, devize: Berlin 23.50—25, Bukarešta 48.50, Milan 320—330, London 260—265, Pariz 550—610, Praga 121—125, Curih 1150—1250, Dunaj 0.84 do 0.87, Varšava 1.80—2.25, Budimpešta 8.50—9. Valute: dolar 54—56, češke krone 120, 20 K v zlatu 200, napoleonori 200, leji 50, lire 300—310. Jadranska banka 285—300. Ljublj. strojne tovarne 215. Trbov. premogokopna družba 258—264.

Beograd, devize: Berlin 23—25, Budimpešta 8.65, Bukarešta 47, Milan 300, Newyork 57.50, Pariz 565, Praga 112 do 114, Dunaj 0.83—0.85.

Curih: Berlin 2, Newyork 5.14, London 22.75, Pariz 47.95, Milan 27.92, Praga 10.05, Budimpešta 0.70, Zagreb 2.07, Varšava 0.14, Dunaj 0.06 %, avstrijske krone 0.06718.

XXII. redni občni zbor Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani.

Dne 24. aprila se je vršil v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani XXII. redni občni zbor Ljubljanske kreditne banke, ki se ga je udeležilo znatno število delničarjev, ki so zastopali 64.220 delnic, tedaj nad polovico celokupne delniške glavnice. Vsled boleznii sicer navzočega predsednika dr. Ivana Tavčarja je prevzel vodstvo občnega zbora podpredsednik dr. Karel Triller, ki se je v pozdravnem nagovoru predvsem spominjal v toplih besedah sedemdesetletnic sedanjega predsednika dr. Iv. Tavčarja in bivšega dolgoletnega predsednika pokrajinskega namestnika Iv. Hribarja, kojih zasluge za razvoj in današnjo moč zavoda so neprecejljive. Nato je prešel k poročilu o delovanju zavoda in ugotovil veliki razmah in napredek, ki ga zabeležuje banka v minolem poslovnem letu. Omenil je, da je banka ob najstrožjem izogibanju vsake špekulacije na lastni račun pazila strogo na največjo likvidnost in mobilnost svojih sredstev. Banka je v minolem letu sodelovala sama oziroma v zvezi z drugimi zavodi pri nacionalizaciji in ustanovitvi raznih že obstoječih in mnogih na novo utemeljenih industrijskih podjetjih, imela pa tudi sicer priliko z dovoljevanjem primernih kreditov podpirati najizdatnejše trgovino, obrt in industrijo. Posebno razveseljivo za banko — kar priča o velikem zaupanju do nje — je izdatno naraščanje tujih, banki zaupanih sredstev, ki

dosegajo skoro vsoto 1000 milijonov kron. V nadaljevanju svojega govora se je predsednik spominjal preminulih članov predstojništva v Gorici in Celju dr. Alojzija Frankota in Antona Kolenca in ob zaključku povdarjal, da gre zahvala za izkazani uspeh zlasti spretnemu, smotrenemu in nesebičnemu vodstvu ravnateljstva in pridnemu, vestnemu in neumornemu delu uradništva.

Na občnem zboru se je na predlog nadzorstva izrekel upravnemu svetu absolutorij istočasno pa izreka ravnateljstvu in uradništvu zahvala.

Delničarjem predložena bilanca izkazuje sledeče postavke v milijonih, poleg katerih navajamo napredek napram l. 1920:

Aktiva: Blagajna 23 milijonov za 4 milijone več, valute 2 milijona, menice 47 milijonov (za 30 milijonov več), vrednostni papirji za 71 milijonov (za 24 milijonov več), dolžniki 819 milijonov (za 248 milijonov več), realitete 4 milijone (za 1 milijon več), inventar 0.6 milijona, konzorcijski računi 38 milijonov (za 11 milijonov več). Ostala aktiva in prehodne postavke 37 milijonov. Skupna vsota aktiv 1095 milijonov kron.

(Konec prih.)

Pridatke za Nat. Reg. blagajne

kontrolne trakove, šekovne zvitke, barvo itd. dobavlja ANTON RAVHEKAR, Ljubljana, Pred Jkoffljo 20. Glavna zal. pridakov NRK.

Iščem

stalnega odjemalca jajc in vsakovrstnih deželnih pridelkov.

Cenjene ponudbe naj se pošiljajo na upravništvo tega lista.

Mavec - gips
portland in roman-
cement

nudi po najnižji ceni

Kosta Novakovič

veletrgovina s stavbenim

materijalom

Ljubljana,

Miklošičeva cesta šte. 13.

Lesene žeblice za čevlje

izdeluje

Tovarna lesenih žeblic

Ivan Seunig ml.

Tacen pod Šmarno goro pri Ljubljani.

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko

in deželne pridelke

raznovrstno rudninsko

vodo,

22. Lastna pražarna za kavo

in mlin za dišave

z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Na drobno!

Na debelo!

Vse vrste usnja: boks, ševro, črni in barvani. prodaja trgovina usnja

J. MARCHIOTTI, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta šte. 30.

OFICIJELNI ŠPEDITERJI „LJUBLJANSKEGA VELIKEGA SEMNJA“

Ljubljana, Maribor, Beograd,
Zagreb, Rakek, Trst, Wien.
Raznovrstne spedicije.

BALKAN

d. d. za mednarodne transporte.

Reekspedicije. - Preselitve s
pohištvenimi vozovi. - Zacari-
nanja, carinska agentura.